

11. januar 2019

Sagsbehandler
Maja Lund Rasmussen

Notat til opfølgning på spørgsmålet om ”the tipping point” afledt af temadrøftelserne om bedre fordeling af tosprogede børn og unge i Københavns Kommune

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på baggrund af medlemsforslaget den 23. maj 2018 at udarbejde en strategi til bedre fordeling af tosprogede børn og unge i dagtilbud og folkeskoler i København.

I forlængelse heraf er der afholdt to temadrøftelser. Den første fandt sted på BUU-mødet den 26. september, hvor rammer, erfaringer og handlemuligheder i forhold til en mere ligelig fordeling af tosprogede børn og unge blev præsenteret og diskuteret. Den anden temadrøftelse fandt sted den 24. oktober og omhandlede tosprogede elever og faglighed.

Nedenfor følger en uddybning af afsnittet, der vedrører ”the tipping point”. Afsnittet indgik oprindeligt i et notat, der blev drøftet på BUU-mødet den 5. december.

The tipping point – hvornår påvirker andelen af tosprogede elevernes samlede faglighed

Om betydningen af andelen af tosprogede elever

I PISA København (2010)¹ er der set på, hvordan andelen af indvandrerelever påvirker resultatet i læsetest i 9. klasse:

”For danske elever er der ikke signifikant forskel på den gennemsnitlige læsetestscore for elever, der går på en skole med under 25% indvandrerelever i niende klasse, og for elever, der går på en skole med mellem 25-50% indvandrerelever i niende klasse. Elever, der går på en skole med over 50% indvandrerelever på niende klassetrin, klarer sig imidlertid signifikant dårligere på læsetesten sammenlignet med elever på skoler med under 25% indvandrerelever på niende klassetrin. Indvandrerelever klarer sig utvetydigt bedre på

¹ PISA København 2010 – Kompetencer hos elever i 9. klasse i København. Christensen, Egelund og Nielsen, AKF, Anvendt KommunalForskning 2011

Fagligt Indhold og Kvalitet

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN nummer
5798009371201

skoler med under 25% indvandrerelever i niende klasse, mens der ingen signifikant forskel er på den gennemsnitlige læsetestscore for indvandrerelever på skoler med over 25% indvandrerelever i niende klasse uanset andelen af indvandrerelever. Forskellene i læsetestscore reduceres ganske betydeligt, når der korrigeres for elevernes sociale baggrund. Det er dog fortsat sådan, at de danske elever på skoler med over 50% indvandrerelever i niende klasse klarer sig dårligere på læsetesten end danske elever på skoler med under 25% i niende klasse” (PISA København 2010:11).

Klassekammeratskabseffekt

I Danmark har Beatrice Schindler Rangvid og Niels Glavind forsket i kammeratskabseffekter. Glavind definerer klassekammerateffekt på denne måde: ”... det forhold, at en stor andel af elever fra ressourcestærke hjem kan trække det faglige niveau op, mens en stor andel af elever fra ressourcesvage hjem omvendt kan trække det faglige niveau ned” (LEKS 2008:39)².

Glavind konkluderer i sin undersøgelse, at klassekammerateffekten kan gå begge veje. Op til et vist antal ressourcesvage elever på en skole (op til 30 %) har ressourcesvage elevers tilstedeværelse på skolen ikke den store virkning på skolens karakterniveau. Men kommer antallet op over de 30 %, kan det slå stærkt ud på karakterniveauet.

Der er ifølge Glavind også tale om en positiv klassekammerateffekt. Hans analyse viser, at det har betydning for alle elever, at der er et antal elever fra ressourcestærke hjem. Men for de ressourcestærke børn er der generelt set ikke den store forskel på, hvordan de klarer sig - når blot de ikke går på en af de skoler, der har det allerlaveste karaktergennemsnit. Omvendt synes det for de ressourcesvage børn at forholde sig sådan, at de klarer sig bedst, når de går på en skole med få ressourcesvage børn.

Et komplekst samspil af faktorer

Forskning peger således på, at fagligheden i en klasse kan påvirkes negativt, hvis der er mange tosprogede elever i en klasse – ikke mindst hvis denne elevgruppes sociale baggrund er svag. Det er imidlertid svært at sige noget definitivt om, hvor stor en procentdel, der skal være tale om, før fagligheden påvirkes i negativ retning. Mange faktorer spiller ind, og den tilgængelige forskning giver ingen definitive svar.

² *Klasseeffekt - På baggrund af PISA København/2007*. Allerup, Hetmar, Ringsmose & Torre, LEKS 2008.